



SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13 i 89/16) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2017. GODINU **LIBERALNO DEMOKRATSKE STRANKE BIH**

Broj: 03-07-6-303/18
Sarajevo, 13.06.2019. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE	7

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2017. godinu.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom finansijskog izvještaja za 2017. godine, utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbe, člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2017. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz obrasca 3 godišnjeg finansijskog izvještaja, Liberalno demokratska stranka BiH se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	400,00	1,31
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	700,00	2,29
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	4.006,08	13,10
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	25.433,29	83,14
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	30.539,37	99,84
II	Ostali prihodi i drugo	50,00	0,16
	Izvori finansiranja (I+II)	30.589,37	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 25.655,23 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Liberalno demokratska stranka BiH. Skraćeni naziv stranke je LDS BiH.

Liberalno demokratska stranka Bosne i Hercegovine je registrovana kod Kantonalnog suda u Sarajevu, Rješenjem broj: R-1-2/00 od 03.07.2000. godine, sa sjedištem u Sarajevu, Maršala Tita 9a.¹ Naknadno je izvršen upis stranke u registar Općinskog suda u Sarajevu, Rješenjem broj: 065-0-F1-10-000009 od 17.06.2010. godine i promjena osobe ovlaštene za predstavljanje i zastupanje stranke, Rješenjem broj: 065-0-F1-12-000017 od 31.05.2012. godine.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Amir Husarić, predsjednik stranke.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, lice ovlašteno za finansijske izvještaje za 2017. godinu je Nusret Morankić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu, Liberalno demokratska stranka Bosne i Hercegovine ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Centralni ured LDS BiH u Sarajevu,
- Mladi liberali BiH,
- Kantonalni odbor LDS BiH Goražde,
- 18 općinskih odbora LDS BiH i

¹ Liberalno demokratska stranka BiH je dostavila obavještenje broj: 01-03/16 od 17.03.2016. godine da se privremeno sjedište stranke nalazi u ulici Džemala Bijedića broj 133, Novi Grad Sarajevo.

- Organizacioni dio LDS BiH u Brčko distriktu BiH.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Liberalno demokratske stranke BiH za 2017. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenog zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti terensku reviziju da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Pregled, kontrola i revizija finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH vršeni su u periodu od 2005. do 2016. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu, odnosno izvještaji o reviziji sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2016. godinu stranci su date preporuke: da finansijska sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, da se ne finansira iz izvora koji su zabranjeni političkim strankama, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, da u svojim poslovnim knjigama uspostavi blagovremene, potpune i tačne evidencije o prihodima rashodima i obavezama stranke, da finansijske izvještaje podnosi u formi koju je Centralna izborna komisija BiH propisala svojim podzakonskim aktima i da blagajničko poslovanje uspostavi u skladu sa važećim propisima i isto vodi u skladu sa principima blagajničkog poslovanja.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2017. godinu, utvrđeno je da stranka nije ispoštovala date preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

Liberalno demokratska stranka BiH prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja i dodatne finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Liberalno demokratska stranka BiH nije vodila poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima², nije uspostavila tačne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obavezama i novčanim tokovima³, finansijski izvještaj nije popunila u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i na zahtjev Centralne izborne

² U skladu sa odredbom člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je dužna voditi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima.

³ U skladu sa odredbom iz člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je dužna voditi evidencije o svojim prihodima i rashodima.

komisije BiH nije dostavila dodatnu finansijsku dokumentaciju⁴, čime je prešla odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka i Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka - u daljnjem tekstu: Pravilnik.

- (1) U finansijskom izvještaju na obrascu 3 (izvori finansiranja) i na obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) stranka je prijavila sredstva koja je ostvarila iz budžeta Općine Ilijaš u iznosu od 3.069,00 KM. Međutim, uvidom u akt broj: 04/2-14-360/18 od 14.02.2018. godine, utvrđeno je da je ova politička stranka ostvarila prihod iz budžeta Općine Ilijaš u iznosu od 4.797,00 KM, i to: Centrala stranke iznos od 1.439,10 KM, Općinski odbor stranke u Ilijašu iznos od 3.222,73 KM i Općina je troškove električne energije za političku stranku u periodu januar-december 2017. godine uplatila u iznosu od 135,17 KM.
Stranka osim što nije prijavila tačan iznos prihoda, nije prijavila ni trošak električne energije za OO LDS BiH Ilijaš, čime je prekršila odredbe člana 19. i 22. Pravilnika.
- (2) U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju, odnosno na obrascu 4.1 (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) stranka, suprotno odredbama člana 21. i 22. Pravilnika, nije prijavila troškove zakupa poslovnih prostora u iznosu od 4.006,08 KM, koje su koristili bez naknade organizacioni dijelovi stranke u Ilijašu i Jablanici. Na osnovu nenovčanih donacija, koje je prijavila stranka, utvrđeno je da je zakupnina poslovnog prostora Općinskog odbora u Jablanici iznosila 2.419,20 KM, a zakupnina Općinskog odbora u Ilijašu 1.586,88 KM.
- (3) Stranka nije uspostavila potpune i blagovremene evidencije o troškovima koje je platila gotovinski iz blagajne. Gotovinske transakcije koje je obavila putem blagajne, stranka nije evidentirala u momentu kada su iste izvršene, odnosno kada su proizvodi ili usluge nabavljeni. Pored toga što evidencije nisu blagovremene, podaci o gotovinskim transakcijama iz blagajničke dokumentacije se razlikuju od podataka u poslovnim knjigama, i stanja gotovine su u blagajničkoj evidenciji izražena u nepostojećim apoenima novčanica.
 - U finansijskom izvještaju stranka je iskazala početno stanje sredstava na blagajni Centralnog ureda stranke u iznosu od 1.491,18 KM, uplate sredstava u blagajnu u iznosu od 2.400,00 KM, isplate sredstava u iznosu od 3.688,89 KM i stanje na dan 31.12. 202,29 KM.
Uvidom u blagajničke dnevnik Centralnog ureda utvrđeno je da je u 2017. godini ostvaren ukupan priliv u iznosu od 3.100,00 KM, odliv u iznosu od 3.688,89 KM i saldo u blagajni na dan 31.12. koji je iznosio 202,29 KM, dakle u nepostojećim apoenima.
 - Ukupan promet blagajne Općinskog odbora stranke u Jablanici, sa prilivom sredstva koji je stranka iskazala u iznosu od 8.795,00 KM i isplatama sredstava u iznosu od 8.833,25 KM, iskazan je kroz jedan dnevnik blagajne za period 01.01. do 31.12.2017. godine, a ne u momentu kada su isplale vršene.
Općinski odbor stranke u Jablanici je putem blagajne isplatio sredstva za gorivo fizičkim licima u iznosu od 2.975,75 KM i Srebreniku u iznosu od 2.168,83 KM, koja imaju karakter ličnih primanja, na koja je stranka sa poreznog aspekta bila obavezna obračunati i uplatiti porez i doprinose, te ih kao trošak iskazati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju. Za troškove goriva sredstva su isplaćena licima koja nisu uposlenici političke stranke, a stranka ne posjeduje vlastita niti iznajmljena motorna vozila.
- (4) Dana 05.04.2019. godine, Centralna izborna komisija BiH uputila je stranci zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije broj: 03-07-6-303-5/18, kojim je od stranke zatraženo da dostavi: analitiku obaveza prema dobavljačima, koja je u finansijskom izvještaju iskazana kao ostali dobavljači u iznosu od 40.737,78 KM, odnosno podatke o tome kojim pravnim licima stranka duguje navedeni iznos, zatim kopije dokumentacije iz blagajničkog poslovanje Centralnog ureda LDS BiH, OO LDS Jablanica i OO LDS Srebrenik, na osnovu koje su izvršene gotovinske isplate i program utroška sredstava za 2017. godinu.

⁴ Sva lica koja su dužna da podnesu izvještaj moraju da podnesu i dodatne izvještaje koje Centralna izborna komisija BiH zatraži.

Umjesto tražene dokumentacije, stranka je dostavila odgovor, od 25.05.2019. godine, u kome navodi da nije u mogućnosti dostaviti analitiku obaveza prema dobavljačima zbog nerazjašnjene situacije oko ranije preuzetih knjigovodstvenih stavki.

Nedostavljanje kopije dokumenata iz blagajničkog poslovanja stranka pravda velikim brojem fiskalnih računa, pa navodi ako su nam oni bitni dostaviće ih, pri čemu je zanemarila da je Služba za reviziju tražila te račune.

S obzirom da na zahtjev Centralne izborne komisije BiH stranka nije dostavila traženu dokumentaciju, prekršila je odredbu člana 12. stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (5) Liberalno demokratska stranka BiH nije uspostavila potpune i tačne evidencije o obavezama, koje je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 104.778,88 KM, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Stranka je za obaveze u iznosu od 101.633,88 KM navela da su nastale 2008. godine, među kojima su obaveze u iznosu od 40.737,78 KM, o kojima stranka nema nikakve podatke, niti ko su dobavljači kojima duguje ni koje iznose.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Liberalno demokratskoj stranci BiH da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obavezama i novčanim tokovima,*
- *da finansijske izvještaje podnosi u formi koju je Centralna izborna komisija BiH propisala svojim podzakonskim aktima,*
- *da dostavlja dodatnu dokumentaciju na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine,*
- *da blagajničko poslovanje uspostavi u skladu sa važećim propisima i isto vodi u skladu sa principima blagajničkog poslovanja i*
- *da poštuje porezne propise, naročito one iz kojih proizilaze dodatni troškovi i obaveze za političku stranku.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku politička stranka Liberalno demokratska stranka BiH se aktom od 14.05.2019. godine očitovala na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu.

Stranka nije dostavila dokaze u vezi sa svojim novodima u očitovanju, pa je nalaz revizije iz Preliminarnog izvještaja ostao nepromjenjen.

Pomoćnik revizora

Anela Burdžović Kapić

Šef Službe za reviziju, revizor

Mr.sc Hasida Gušić